

กระทู้ถามแยกเฉพาะที่ ๕๖๗/ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ปัญหาหลุมน้ำห้วยน้ำโมงและปัญหาห้วยหนองอิเล็ง

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

จากปัญหาหลุมน้ำห้วยน้ำโมง ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี และปัญหาห้วยหนองอิเล็ง ตำบลบ้านค้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี มีสภาพดินแข็งทำให้เกิดน้ำท่วม มีวัชพืชที่ขวางทางน้ำพองถึงฤดูแล้งไม่มีที่กักเก็บน้ำไว้ทำการเกษตร จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแนวทางที่จะแก้ปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้งโดยการขุดลอกหนองหรือขุดลอกคลองที่มีสภาพดินแข็งและมีนโยบายในการกำจัดวัชพืชที่ขวางทางน้ำอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแผนการในการขยายและเพิ่มประตุน้ำในอำเภอบ้านฝ้อและที่บ้านปากโสม อำเภอสังคม จังหวัดอุดรธานี และมีแผนดำเนินการเพิ่มเครื่องต้นน้ำทุกจุดโดยให้มีจุดละอย่างน้อย ๕ เครื่องได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในห้วงกระทู้ถาม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เทียบจุฑา ขาวขำ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

จังหวัดอุดรธานี

คำตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะที่ ๕๖๗/ร.

ของ นางเทียบจุกา ขาวขำ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย จังหวัดอุดรธานี
เรื่อง ปัญหาลุ่มน้ำห้วยน้ำโมงและปัญหาห้วยหนองอิเล็ง

ข้าพเจ้า นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอตอบ
กระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้อง ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแนวทางที่จะแก้ปัญหาห้วยน้ำท่วม น้ำแล้ง โดยการขุดลอกหนอง
หรือขุดลอกคลองที่มีสภาพตื้นเขินและมีนโยบายในการกำจัดวัชพืชที่ขวางทางน้ำอย่างไร ขอทราบ
รายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเรียนว่า ลุ่มน้ำห้วยน้ำโมงเป็นลุ่มน้ำย่อยของลุ่มน้ำแม่น้ำโขง
ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู อุดรธานี หนองคาย และเลย
มีต้นกำเนิดจากภูซางในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดเลย ไหลลงจุดบรรจบแม่น้ำโขงทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
ของลุ่มน้ำที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย รวมความยาวตามลำน้ำโมงประมาณ ๑๖๙.๐๗ กิโลเมตร
มีพื้นที่รับน้ำของลุ่มน้ำห้วยน้ำโมงเท่ากับ ๒,๖๗๘.๘๒ ตารางกิโลเมตร ปัญหาด้านอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำ
ตอนกลางบริเวณอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ที่เป็นพื้นที่ราบเชิงเขารับน้ำจากลุ่มน้ำห้วยโมงตอนบน
และได้รับอิทธิพลของน้ำที่เทออกจากลุ่มน้ำห้วยโมงตอนล่าง เมื่อฝนตกหนักทำให้เกิดน้ำท่วม น้ำล้นตลิ่ง
เนื่องจากลำน้ำโมงตื้นเขิน คดเคี้ยว และมีสิ่งกีดขวางทางน้ำ ส่วนปัญหาด้านภัยแล้ง ในพื้นที่ลุ่มน้ำ
ห้วยโมงใน ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเมษายน เพราะเป็นช่วงฤดูแล้งที่ฝนจะทิ้งช่วงยาวนาน ประกอบกับ
ยังคงขาดแหล่งกักเก็บน้ำและระบบกระจายน้ำที่เพียงพอในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยโมงตอนกลาง

จากปัญหาของอุทกภัยและภัยแล้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ กรมชลประทานจึงได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษา
เพื่อทำการศึกษาโครงการศึกษาความเหมาะสมการพัฒนาแหล่งน้ำลุ่มน้ำห้วยน้ำโมง จังหวัดหนองบัวลำภู
จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย โดยมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้งให้กับประชาชน
ในพื้นที่ ดังนี้

๑) ปรับปรุงลำน้ำห้วยโมงจากอำเภอบ้านผือไปจนถึงบริเวณจุดบรรจบห้วยทอน
(รวมความยาว ๓๙.๗๕ กิโลเมตร)

๒) ก่อสร้างประตูระบายน้ำบ้านนาข่า ที่ กม.๕๗+๘๗๐ บาน ๒ ชั้น ขนาดบานชั้นละ
๘.๐๐ x ๔.๑๐ เมตร จำนวน ๕ ช่อง ๑ แห่ง พร้อมก่อสร้างสถานีสูบน้ำจำนวน ๒ แห่ง พื้นที่ส่งน้ำ
๕,๒๓๓ ไร่

๓) ก่อสร้างประตูปรับน้ำบ้านโนนวารี ที่ กม.๗๐+๙๖๕ บาน ๒ ชั้น ขนาดบานชั้นละ ๘.๐๐ x ๔.๑๐ เมตร จำนวน ๕ ช่อง ๑ แห่ง พร้อมก่อสร้างสถานีสูบน้ำจำนวน ๑ แห่ง พื้นที่ส่งน้ำ ๓,๒๖๗ ไร่

ซึ่งถ้าหากดำเนินโครงการดังกล่าวข้างต้นเสร็จสิ้น จะสามารถช่วยเหลือและบรรเทาปัญหา น้ำท่วมในพื้นที่ได้ ๓,๘๖๔ ไร่ และสามารถส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่การเกษตรได้ ๘,๕๐๐ ไร่

ในส่วนของการแก้ไขปัญหาหนองอิลิง ตำบลบ้านค้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี โครงการชลประทานอุดรธานีได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ตรวจสอบแล้ว และเห็นควรพิจารณาแนวทางการช่วยเหลือ จึงได้ขอตั้งแผนงานอาคารบังคับน้ำหนองอิลิงพร้อมอาคารประกอบเข้าแผนงานงบประมาณในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการต่อไป

คำถามข้อที่ ๒

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแผนการในการขยายและเพิ่มประตูปรับน้ำในอำเภอท่าบ่อ และที่บ้านปากโสม อำเภอสังคม จังหวัดอุดรธานี และมีแผนดำเนินการเพิ่มเครื่องดันน้ำทุกจุดโดยให้มีจุดละอย่างน้อย ๕ เครื่องได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเรียนว่า สำนักงานชลประทานที่ ๕ ขอเรียนว่า ประเด็นในการขยายหรือเพิ่มประตูปรับน้ำในพื้นที่อำเภอท่าบ่อและอำเภอสังคม ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในขอบเขตของ ๒ กลุ่มน้ำ จึงขอชี้แจง แยกเป็นรายกลุ่มน้ำ ดังนี้

๑ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย (กลุ่มน้ำห้วยโมง) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมชลประทานได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาเพื่อทำการศึกษาโครงการศึกษาความเหมาะสมการพัฒนาแหล่งน้ำกลุ่มน้ำห้วยน้ำโมง จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการอุปโภคบริโภค และการเกษตร รวมถึงเพื่อบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่กลุ่มน้ำห้วยน้ำโมงตอนกลาง - ตอนล่าง โดยในขั้นตอนของการศึกษาได้มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการขนาดกลางและขนาดใหญ่ เพื่อนำมาศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓ โครงการ ประกอบด้วยโครงการเพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำห้วยทอน (ตอนบน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการปรับปรุงลำน้ำห้วยโมง พร้อมก่อสร้างประตูปรับน้ำ ๒ แห่ง และโครงการคลองผันน้ำห้วยลาน - ห้วยคุก

ทั้งนี้ ประเด็นที่มีการตั้งกระทู้ถามในการขยายหรือเพิ่มประตูปรับน้ำในพื้นที่อำเภอท่าบ่อ จะอยู่ในโครงการปรับปรุงลำน้ำห้วยโมง พร้อมก่อสร้างประตูปรับน้ำ ๒ แห่ง ซึ่งประกอบด้วยแนวทางในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมน้ำแล้งให้กับประชาชนในพื้นที่ ดังนี้:

๑) ปรับปรุงลำน้ำห้วยโมงจากอำเภอบ้านฝ้อไปจนถึงบริเวณจุดบรรจบห้วยทอน (รวมความยาว ๓๙.๗๕ กม.)

๒) ก่อสร้างประตูปรับน้ำบ้านนาเช่า ที่ กม.๕๗+๘๗๐ บาน ๒ ชั้น ขนาดบานชั้นละ ๘.๐๐ x ๔.๑๐ เมตร จำนวน ๖ ช่อง ๑ แห่ง พร้อมก่อสร้างสถานีสูบน้ำจำนวน ๒ แห่ง พื้นที่ส่งน้ำ ๕,๒๓๓ ไร่

๓) ก่อสร้างประตูปรับน้ำบ้านโนนวารี ที่ กม.๗๐+๙๖๕ บาน ๒ ชั้น ขนาดบานชั้นละ ๘.๐๐ x ๔.๑๐ เมตร จำนวน ๖ ช่อง ๑ แห่ง พร้อมก่อสร้างสถานีสูบน้ำจำนวน ๑ แห่ง พื้นที่ส่งน้ำ ๓,๒๖๗ ไร่

๒. อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย (ลุ่มน้ำห้วยน้ำโสม) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ กรมชลประทาน ได้ดำเนินโครงการศึกษาความเหมาะสมการพัฒนาแหล่งน้ำลำน้ำห้วยน้ำโสมจังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย แล้วเสร็จ โดยประกอบด้วยแผนงาน/โครงการตามแผนงานหลักในการพัฒนาลุ่มน้ำห้วยน้ำโสม จำนวน ๒ แผนงาน ได้แก่ แผนงานระดับลุ่มน้ำ และแผนงานระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นแผนงานในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำและบรรเทาอุทกภัย จำนวน ๔๖ โครงการ ซึ่งรวมถึงแผนงาน/โครงการที่มีการตั้งกระทู้ถามในการขยายหรือเพิ่มประตูปรับน้ำในพื้นที่อำเภอสังขมด้วย ได้แก่ โครงการก่อสร้างประตูปรับน้ำลำน้ำโสม บ้านแก้งไก่อ ตำบลแก้งไก่อ อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย (โครงการชลประทานขนาดกลาง)

ส่วนของโครงการพัฒนาแหล่งน้ำตามโครงการศึกษาความเหมาะสมการพัฒนาแหล่งน้ำลำน้ำห้วยน้ำโสมจังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย ประเภทโครงการชลประทานขนาดเล็ก สำนักงานชลประทานที่ ๕ ได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบแผนงาน/โครงการและเตรียมความพร้อมด้านพื้นที่ หากยังไม่อยู่ในแผนงานของโครงการประกอบกับไม่ติดปัญหาด้านที่ดิน ขอให้จัดตั้งแผนงาน/โครงการเข้าแผนงานงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF) เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณของโครงการต่อไป

ทั้งนี้ ประเด็นของการเพิ่มเครื่องผลักดันน้ำในทุกจุดให้มีจุดละอย่างน้อย ๕ เครื่อง เนื่องจากเครื่องจักรเครื่องมือที่มีอยู่อย่างจำกัด สำนักงานชลประทานที่ ๕ จึงได้มอบหมายให้หน่วยงานในพื้นที่ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์น้ำในแต่ละจุดอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะจุดเสี่ยงต่าง ๆ ที่เคยเกิดอุทกภัยมาแล้วในปีก่อน ซึ่งถ้าหากหน่วยงานในพื้นที่ประเมินสถานการณ์แล้วคาดว่าจะมีความเสี่ยงหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ ก็จะขอรับการสนับสนุนเครื่องผลักดันน้ำเข้ามาที่สำนักงานชลประทานที่ ๕ ตามความจำเป็นเร่งด่วนของแต่ละพื้นที่ต่อไป